

Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, ustanova
Slovenian Foundation for Sustainable Development

DVOLETNO POROČILO O IZVEDENIH PROJEKTIH IN DEJAVNOSTIH

Trajnostni razvoj, okolje in narava
za leti 2006 in 2007

Za Ministrstvo za okolje in prostor

UMANOTERA, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

Ljubljana, 15. november 2007

1. Osnovni podatki

<i>Naziv nevladne organizacije:</i>	<i>UMANOTERA, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, ustanova</i>
<i>Naslov nevladne organizacije:</i>	<i>Resljeva 20, p.p. 4440, 1000 Ljubljana</i>
<i>kontaktna oseba:</i>	<i>Gaja Brecelj</i>
<i>telefon:</i>	<i>01 4397100</i>
<i>faks:</i>	<i>01 4397105</i>
<i>e-pošta:</i>	<i>info@umanotera.org</i>
<i>spletna stran:</i>	<i>www.umanotera.org</i>
<i>matična številka:</i>	<i>5892279</i>
<i>ID številka za DDV:</i>	<i>SI39855171</i>
<i>številka računa:</i>	<i>19100-0010023937</i>

Odgovorni nosilec : Vida Ogorelec Wagner

*Organizacija:
Umanotera, Slovenska fundacija
za trajnostni razvoj*

2. Poročilo o izvedenih aktivnostih v obdobju za leti 2006 in 2007

1. Aktivnosti ozaveščanja javnosti

Modri koraki

Ozadje:

Projekt Modri koraki predstavlja sistem upravljanja z vplivi na okolje, prilagojen pisarniški dejavnosti. Kot tak je komplementaren obstoječim standardom, veljavnim predvsem za industrijo (ISO, EMAS). Umanotera je k projektu pristopila z namenom, da ponudi odgovor na potrebo mnogih slovenskih organizacij, ki so identificirale svojo željo po bolj okolju prijaznem vedenju pri svojem delu, nimajo pa ne praktičnih znanj, ne sistemsko identificiranih točk, da bi svojo željo lahko uveljavili v praksi. Modri koraki uporabnikom ponudijo preprosto, prijazno ter prilagodljivo ogrodje, po katerem bodo okoljsko bolj prijazni mehanizmi zlahka vgrajevani v sistem dela organizacije. Del sistema je tudi mreža za izmenjavo mnenj in izkušenj, ki bo sodelujočim organizacijam nudila podporo v obliki kataloga okolju prijaznejših izdelkov in storitev ter izobraževalne in družabne dogodke.

modri koraki
sistem upravljanja z vplivi na okolje

Partnerji:

Futura PR, Služba vlade RS za razvoj, Infotehna, Finance

Financer:

Trust for Civil Society in Central & Eastern Europe

Aktivnosti:

Prve skice projekta smo orisali avgusta, ko je bila vložena, nato pa tudi odobrena relokacija sredstev s strani Trusta. V septembru in oktobru kot smo zasnovali metodološki okvir šestih faz sistema ter poiskali partnerske organizacije, s katerimi se v sodelovanju pripravljamo na pilotno fazo projekta. Do konca leta nameravamo izvesti dve do tri faze aplikacije sistema v treh pilotnih partnerskih organizacijah.

Medijska odmevnost:

projekt je v začetni fazi, začetek medijsko-promocijskih aktivnosti, skupaj s predstavitev celostne podobe ter spletno predstavitev se načrtuje za prvo četrtletje leta 2008.

Multimedijska predavanja Podnebno sporočilo

Ozadje:

Podnebne spremembe so izredno pomembna družbena problematika na svetovni ravni. Znanstvena spoznanja namreč kažejo na nepričakovano in skrb vzbujajočo hitrost procesa globalnega segrevanja. Umanotera je v letu 2007 v svoj program promocije uvrstila multimedijsko predavanje o podnebnih spremembah v Sloveniji, ki izhaja iz predstavitev Ala Gora v dokumentarnem filmu *Neprijetna resnica*, Predavanje na izjemno slikovit in celovit način prikazuje izvire za spreminjanje podnebja, njegove vplive na globalni in lokalni ravni.

Partnerji:

Organizatorji predavanj v lokalnih okoljih in organizacijah: številna društva, občine, fakultete, mladinski centri (navedeni v pregledu spodaj)

Financerji:

Britansko veleposlaništvo, Mestna občina Ljubljana, Eko Sklad RS, Umanotera

Aktivnosti:

Predavanje Podnebno sporočilo izvaja kot prostovoljka The Climate Project mag. Vida Ogorelec Wagner, direktorica Umanotere, Slovenske fundacije za trajnostni razvoj, ki je za to pridobila licenco na usposabljanju, ki ga je decembra 2006 v Nashvillu vodil Al Gore s skupino strokovnjakov. Za slovensko občinstvo so bile originalnemu predavanju dodane vsebine stanja in trendov v Sloveniji in prikaz posledic 6-metrskega dviga morske gladine na Slovenski obali.

V okviru projekta je bila oblikovana tudi enotna podoba vabil.

V obdobju junij - november 2007 je bilo skupaj izvedenih 37 predavanj v trajanju 60-90 minut.

11.1.2007 v Stari elektrarni

18.1.2007 v Kiberpipi

6.2.2007 ob 17. uri v Zagorju ob Savi
 13.2.2007 ob 18. uri v Škrabčevi domačiji Hrovača
 19.2.2007 ob 18. uri v Kranju
 21.2.2007 ob 17. uri, Ekologija duha
 28.2.2007 ob 18. uri na FF, Oddelek za etnologijo
 21.3.2007 ob 17. uri na Urbanističnem inštitutu RS, Trnovski pristan 2
 23.3.2007 ob 19. uri v Šmarju pri Jelšah
 27.3.2007 ob 19:40 na Filozofski fakulteti (predavalnica 2) v angleškem jeziku
 28.3.2007 ob 18. uri v Krškem, velika dvorana kulturnega doma
 10.4.2007 ob 18. uri v Kopru, Pristaniška 3
 12.4.2007 ob 17. uri na Ekonomski fakulteti
 20.4.2007 ob 18. uri v Nazarjah
 21.4.2007 ob 16. uri v Mariboru
 12.5.2007 Festival Pozitivke, Ljubljana
 18.5.2007 Mladinski center, Kranj
 24.5.2007 Masarykova univerza, Brno, CZ
 31.5.2007 NUK, Ljubljana
 5.6.2007 Nova Gorica
 6.6.2007 Osnovna šola Zalog
 12.6.2007 Socialni demokrati Koper
 7.7.2007 konferenca Bled Com, Bled
 14.7.2007 Energetski tabor, SEF, Čatež
 28. 8. 2007 Osnovna šola Brezovica
 29.8.2007 Center MIC, Velenje
 30.8.2007 Osnovna šola Lesce
 11.10.2007 Oddelek za oblikovanje ALU, Kreativna delavnica Kdo, če ne mi?
 16.10.2007 Študentska arena, Ljubljana
 19.10.2007 11. SKOJ konferenca, Podčetrtek
 25.10.2007 Osnovna šola Žalec
 26.10.2007 Infotehna, Novo mesto
 26.10.2007 Tabor Planet sprememb, Jesenice
 6.11.2007 ob 17.00 Osnovna šola Ledina
 8.11.2007 ob 13.30 Osnovna šola Slivnica pri Celju
 12.11.2007 ob 18h Osnovna šola Lesce
 26. 11. 07 ob 17h Združenje univerzitetnih izobraženk Slovenije, Dvorana Svetovnega slovenskega kongresa, Cankarjeva 1/IV , Ljubljana

Medijska odmevnost

Predavanja Podnebno sporočilo in tematika podnebnih sprememb sta v obdobju januar-februar 2007 doživela izjemno medijsko pozornost. Od vrste člankov v tiskanih medijih naj posebej omenimo:

- *nova rubrika v tedenski prilogi časopisa Delo Polet*, ki pod naslovom »**Neprijetna resnica**«, ki nastaja v sodelovanju novinarjev Poleta z Umanotero in predstavlja aktualne teme podnebnih sprememb in varstva okolja.
- *članek Klimatski peklenski krog* v reviji Jana, 23.1.2007.

Elektronski mediji:

- *Radio Kranj, 10. jan 9.00 pogovor z Vido Ogorelec Wagner o podnebnih spremembah*
- *POP TV: izjava Vide Ogorelec Wagner o ciljih za zniževanje emisij CO2 v predlogu nove evropske energetske politike*
- *Val 202, 13. jan ob 14:00 Kulturni val: Multimedijško srečanje - podnebno sporočilo* (pogovor Nine Zagoričnik z Mirotom Klinetom in Vido Ogorelec Wagner)
- *TV Pika, Mozaik, 15. jan*, pogovor z Vido Ogorelec Wagner o podnebnih spremembah
- *RAI, 16. jan, Vida Ogorelec Wagner* sodeluje v enourni oddaji o podnebnih spremembah.
- *Radio Slovenija, Mladinski program, oddaja Gymnasium, 24. januar 2007, izjava Barbare Skaberne o podnebnih spremembah in problematiki pomanjkanja vode.*
- *TV SLO: snemanje izjave Vide Ogorelec Wagner za prispevek o podnebnih spremembah za oddajo Tednik*, novinarka Mojca Blažej Cirej
- *Radio Slovenija, 4. februar*, Nočni program, 2-urni pogovor o globalnem segrevanju, gosta Vida Ogorelec Wagner, novinar Mitja Blažič
- *TV SLO: snemanje predavanja v Ribnici 13. februarja in izjava Vide Ogorelec Wagner 14. februarja za dokumentarno oddajo o podnebnih spremembah*, novinarka Nataša Prisljan

Izobraževanje za trajnostni razvoj

Ozadje:

Trenutne potrebe prebivalstva in ekonomski razvoj ne le Evropske skupnosti daleč presegajo nosilnost okolja in tega dejstva se svet zaveda. Trenutno najbolj pereče podnebne spremembe, za katere so strokovnjaki prepričani, da so posledica človekove dejavnosti, so povod za globalne ukrepe za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov (TGP), ne da bi pri tem zmanjšali možnosti za razvoj.

Znanje in izobraževanje je osnova kateremukoli razvoju, vendar pa današnji šolski sistem v Sloveniji ne odraža dovolj vladnihavez, da bo Slovenija delovala v smeri trajnostnega razvoja, kamor sodi tudi odgovor podnebne spremembe.

Glavni namen celotnega programa izobraževanja za trajnostni razvoj je umestitev ekologije, trajnostnega razvoja in aktualne okoljevarstvene problematike, predvsem podnebnih sprememb, v celosten kontekst. Te teme smo povezali z vrsto drugih področij, s katerimi so zgoraj navedene vsebine tesno povezane: družben kontekst, tehnološki razvoj in znanost, varstvo narave.

Partnerji:

- podjetje Elaphe, Gorazd Lampič Andrej Detela (nova generacija električnih vozil)
- ZRMK Inštitut - Center za bivalno okolje, gradbena fizika in energija (merjenje toplotnih izgub stavb in sanacija le-teh)
- Limnos d.o.o., prof. dr. Danijel Vrhovšek (ekoremediacija)
- Bojan Grobovšek, univ.dipl.inž.str.- strokovnjak za energetiko, energetski svetovalec v sodelovanju z eno od podjetij (toplotne črpalke, geotermalna energija)
- Strojna fakulteta na katedri za prenos toplote in snovi ter okoljsko tehniko (laboratorij za hladilno tehniko LHT), izredni profesor dr. Sašo Medved (fotovoltaične in sončni kolektorji – sončna energija)
- Romana Zajec
- Ana Fratnik

Financerji:

Veleposlaništvo Kraljevine Nizozemske, Futura PR, Ministrstvo za okolje in prostor, Umanotera

Aktivnosti:

- **Štiri dnevni kreativni ekološki tabor** smo letos izvedli pilotno v času od 26. do 29. oktobra na domu Trilobit (Javorniški Rovt, nad Jesenicami) Centra šolskih in občolskih dejavnosti. Udeležilo se ga je 18 dijakov II gimnazije Maribor in njihova mentorica. Nova znanja in izkušnje so dijaki osvajali skozi nekonvencionalne metode poučevanja (skozi igre za razvijanje celovitega mišljenja, filme, pogovore, delavnice, sprotne dograjevanja skupinskega miselnega drevesa – Planeta sprememb) s poudarkom na timskem delu dijakov samih. Rdeča nit so bile podnebne spremembe v okviru katere smo se dotaknili alternativnih virov energije, problemov vedno večje porabe električne energije in rešitvah za zmanjšanje njene porabe. Obiskali smo Izkušnjo o tem, da se da živeti bolj trajnostno so dijaki dobili ob obisku družine Pečjak iz Češnjice pri Kropi, ki s pomočjo lastnih alternativnih virov energije pridobi tretjino vse energije, ki jo družina potrebuje. Načela trajnostnega razvoja smo predstavili tudi skozi pravično trgovino in prekomerno potrošnjo, skozi funkcije ekosistemov in pomena ohranjanja naravnega okolja. Dijaki so ob izračunu svojega CO₂ odtisa in dela ekološkega odtisa dobili občutek o tem, v kolikšni meri njihov način življenja obremenjuje okolje. Nova spoznanja in željo po spreminjanju svojega delovanja in navad ter spremembah v šoli so vključili v zaključnih projektih, katerih poudarek je na njihovi aktualnosti in izvedljivosti v šoli. V času izvajanja programa smo posneli tudi material za kratek promocijski film, s katerim bomo metode uporabljene za podajanje okoljskih vsebin predstavili tudi širše (predvsem gimnazijam), in bo končan do kanca decembra 2007.
- Priprava na snemanje **dokumentarnega filma - Z varčnostjo in alternativnimi viri energije nad podnebne spremembe**. Umanotera je zasnovala 50 minutni izobraževalni dokumentarni film, sestavljen iz štirih delov, predstavljenih skozi podnebne spremembe in zniževanja emisij CO₂. Film je namenjen dijakom gimnazij in tehniških srednjih šol ter preko predavanja na TV Slovenija pa tudi širši javnosti. Za film smo se odločili zato, ker opažamo pa, da je delovanje državljanov Slovenije v smeri učinkovite rabe energije (URE) in uvajanja obnovljivih virov energije (OVE) relativno pomanjkljivo. V dokumentarcu bodo predstavljene tehnološke rešitve slovenskih znanstvenikov in drugih strokovnjakov aktivnih na področju razvoja tehnologij obnovljivih virov: alternativa motorju na fosilna goriva, toplotne črpalke in uporaba geotermalne energije, foto-voltaične in sončni kolektorji – uporaba sončne energije. Poleg tehnoloških rešitev do prikazoval tudi način varčevanja z energijo za ogrevanje in hlajenje v zgradbah na primeru reševanja toplotnih izgub stavb z merjenjem toplotnih izgub stavb in sanacija le-teh. Do novembra 2007 je bilo pripravljeno vse potrebno za snemanje: obširna raziskava vseh petih področij, ki jih bo film pokrival, srečanja z osmimi znanstveniki in inovatorji, izdelava scenarija in snemalne knjige, izbira režiserke in snemalne ekipe. Snemanje je preloženo na prvo polovico naslednjega leta,

PLANETSPREMEMB

Podnebne spremembe in tvoje mesto v njih.

Kreativni ekološki tabor

postprodukcija pa na jesen 2008. Projekt bo tudi s pomočjo Ministrstva za okolje in prostor zaključen oktobra 2008.

- **Oblikovanje programa na temo trajnostnega razvoja za Katalog obveznih izbirnih vsebin in objava v Katalogu**, ki se izvajajo v gimnazijah in srednjih šolah za bo objavljen junija 2007.

Planet sprememb

Ozadje:

Pripravljamo poučni komplet za osnovne in srednje šole z naslovom Planet sprememb.

Vsem petstotim šolam v Sloveniji bomo poslali

multimedijsko zgoščenko, na kateri bodo učne aktivnosti za osnovne in srednje šole na temo podnebnih sprememb in varovanja okolja, s poudarkom na raziskovanju tega področja v njihovem lokalnem okolju. Na zgoščenci bodo priložene še interaktivne in filmske vsebine o podnebnih spremembah, celotnemu poučnemu kompletu pa bomo priložili še DVD dokumentarnega filma *Neprijetna resnica*. V okviru projekta Planet sprememb pripravljamo tudi posebno spletno stran s predstavitevjo tematike podnebnih sprememb, objavili bomo vse učne materiale multimedijske zgoščenske in pripravili forume, na katerih bodo lahko tako učenci in dijaki kot učitelji izmenjali svoja mnenja o tej žgoči problematiki. Z nagradnimi natečaji (npr razpis na najboljši futuristični esej za srednje šole v sodelovanju z revijo Polet) bomo spodbujali njihovo samoiniciativnost in razmišljanje o njihovi lokalni okolici.

Partnerji:

Toyota Adria, Slovenski E-Forum, Cosylab d.o.o., revija Polet

Financerji:

Toyota Adria, Toyota Fund for Europe (vloga) in prispevki partnerjev v naravi, Umanotera

Aktivnosti:

Doseženi so bili dogovori z vsemi partnerji projekta, oblikovana je bila celostna podoba, ime in geslo projekta, ovitek za DVD-je z delovnim zvezkom. Pripravljen je delovni zvezek in postavljena spletna stran projekta, ter prilagojena inačica Geopedie.

PLANETSPREMEMB

Podnebne spremembe in tvoje mesto v njih.

Kemikalije in REACH

Ozadje:

Vedno več je študij, ki govorijo o škodljivih učinkih sintetičnih kemikalij na naše zdravje in okolje in tudi prebivalci Slovenije so vedno bolj zaskrbljeni glede izpostavljenosti nevarnim snovem v izdelkih za vsakdanjo uporabo (izdelki za osebno nego, v gospodinjstvu, pri gradnji itd.). Izhajamo iz načela, da mora biti potrošnik seznanjen z možnostmi, na podlagi katerih bi lahko sprejemal pretehtane odločitve. S tem pa je posredno povezana nova evropska kemijska zakonodaja REACH, ki je stopila v veljavo 1. junija 2007.

Financerji:

Friends of the Earth Europe, Umanotera

Aktivnosti:

- **Sporočilo za medije:** Še prezgodaj za proslavljanje REACH-a, Bruselj, Ljubljana, 31. maja 2007 (na več kot 70 naslovov)
- **Odprto pismo Evropski komisiji, v času**, ko je REACH 1. junija 2007 končno stopil v veljavo. V pismu smo evropske nevladne organizacije izpostavile pomen neodvisnega in transparentnega delovanja Evropske agencije za kemikalije v Helsinkih. Pismo smo v vednost poslali tudi gospodu Geertu Dancetu, v.d. direktorja Evropske agencije za kemikalije (European Chemicals Agency).
- **Sodelovanje v vrednotenju kampanje Chemical Reaction**, (Chemical Reaction campaign evaluation – questionnaire, June 2007, questioned by Jeremy Smith) (18. junij 2007)
- **Prevod in objava 25 člankov** na temo kemikalij in REACH v etc. in bivših Umanoterinih E-novicah
- **Dve predavanji** Barbare Skaberne na temo kemikalij v vsakdanjem življenju in novi kemijski zakonodaji REACH v okviru prireditev »Tedna Živeti dobro - živeti eko in zdravo« (5. in 7. septembra 2006)
- **Objava 15 člankov** na temo kemikalij in REACH v Umanoterinih e-novicah
- **Pesticidi** (januar 2007): Umanotera je skupaj z Inštitutom za trajnostni razvoj in Zvezo ekoloških kmetov Slovenije podala pripombe k Zakonu o spremembah in dopolnitvah Zakona o fitofarmaceutskih sredstvih (FFS) na zasedanju Odboru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pri Državnem zboru.
- **Izjava** Barbare Skaberne za Radio Študent na temo kemikalij in REACH
- **Kampanja REACH v Sloveniji:** V Sloveniji vodi kampanjo Friends of the Earth Europe Umanotera, katere cilja sta bila vplivati na novo politiko EU na področju kemikalij v smeri zviševanja kriterijev znotraj politike v letu 2006 (drugo branje v Evropskem parlamentu) in seznaniti različne javnosti o problemih vsakdanje rabe kemikalij ter njihovih potencialnih tveganjih za zdravje ljudi in okolje.

- Sestanki s slovenskimi poslanci evropskega parlamenta (v maju 2006) z namenom informiranja o pozitivnih vidikih REACH politike EU na področju kemikalij in o potencialnih tveganjih zniževanja kriterijev znotraj politike, s poudarkom na strogi avtorizaciji, ki predvideva obvezno zamenjavo najbolj nevarnih kemikalij z bolj varnimi alternativami, kadar so le-te na voljo.
- Poročanje Friends of the Earth (FoE) o pogovorih s člani evropskega parlamenta
- Udeležba delavnici in okrogli mizi Evropskega okoljskega biroja (EEB) na temo 2. branja REACH v Evropskem parlamentu (10. – 12. septembra 2006). interni strateški sestanek NVO (10. september 2006), kjer je Barbara Skaberne tudi poročala o aktivnostih v Sloveniji.
- Prenova spletne strani o kemikalijah in REACH, ki je posebej prilagojena za novinarje: <http://www.umanotera.org/index.php?node=10>.
- Sodelovanje z Uradom za kemikalije RS pri pripravi Tedna kemijske varnosti (od 29. maja do 4. junija 2006) v sodelovanju z Uradom za kemikalije RS. Predstavitve na stojnici na osrednji prireditvi v Zvezda parku, 31. maja z informativnim gradivom in instalacijo Kemikalije doma: primerjava z nevarnimi kemikalijami obremenjenega doma in doma, ki je prijazen zdravju in okolju
- Sodelovanje na strateškem srečanju nacionalnih vodij kampanje REACH pod okriljem FoE in poročanje o delu v letu 2005, Bruselj, 10. in 11. maj 2006
- Udeležba Barbare Skaberne na Konferenci Evropskega okoljskega biroja (EEB) z naslovom »Towards European's New Chemical Policy« v Bruslju, 12. maja 2006
- Dopolnitev gradiva na spletni strani na temo kemikalij in REACH
- Predstavitev/posredovanje komentarjev predstavnikov nevladnih organizacij, ki pokrivamo področja varovanja okolja, varstvo potrošnikov, zdravja in enakih možnosti na uvodno izjavo na REACH (Delovni dokument 2/06) Uradu RS za kemikalije, ki uradno pokriva REACH (februar 2006)
- Udeležba na delavnici „Nova EU kemijska zakonodaja REACH“, v Centru Evropa, v Ljubljani, 22. februarja 2006, ki ga je organiziral Urad za kemikalije
- Razposlano eno sporočilo za medije »REACH po petih letih«
- Prevajanje gradiva na temo REACH in problemov, ki jih lahko povzročajo nevarne kemikalije in objav v e-novicah - več kot 15 člankov.
- Sofinanciranje projekta REACH je bilo zagotovljeno na razpisu Urada Vlade RS za informiranje.

Medijska odmevnost:

- **Dnevnik, 28. september 2007:** intervju z Barbaro Skaberne o problematiki uporabe čistilnih sredstev: Dom čistimo, vodo onesnažujemo.
- **pozitivke.net, sreda, 6. junij 2007:** Najhujši strupi pod nadzorom?
- **Izjava Barbare Skaberne o uveljavitvi REACH,** Radio Študent, 31. maj 2007
- **Radio Slovenija, 3. program, 6. junij 2007:** Intervju z Barbaro Skaberne na temo uveljavljanja REACH-a, predvajan 2.7.2007
- **Oddaja Globus, TV Slovenija, maj 2007:** izjava Barbare Skaberne o REACH, ki stopi v veljavo 1. junija 2007
- **Žurnal, 12. marec 2007,** članek povzet iz Umanoterinih E-novic: Kozmetika z manj nevarnosti
- **Revija Embalaža & Okolje, marec 2007:** članek Barbare Skaberne Nova kemijska zakonodaja REACH tudi v Sloveniji

GSO

Ozadje:

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s predlogom Zakona o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskim rastlinami ne želi povečevati gojenja gensko spremenjenih rastlin, temveč želi urediti gojenje gensko spremenjenih rastlin ter kmetu in posredno tudi potrošniku omogočiti izbiro. Umanotera je mnenja, da je treba zakon zaostri do te mere, da bi bilo gojenje GSO v odprtih sistemih, za uporabnika čim manj zanimivo.

Financer:

Umanotera

Aktivnosti

- Umanotera je skupaj z Inštitutom za trajnostni razvoj podala pripombe na Zakon o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z ostalimi kmetijskimi rastlinami

Zelena javna naročila

Ozadje:

Javne uprave predstavljajo enega največjih naročnikov in potrošnikov v Evropi. Tudi v Sloveniji javna naročila predstavljajo pomemben del javnih financ, saj so v letu 2005 dosegla 1,8 mrd EUR ali 6,7 % BDP Slovenije. Javni naročniki (ministrstva, vladne službe, uradi, občine ipd.) zato predstavljajo pomemben potencial za odpravljanje okoljskih problemov, s katerimi se sooča Slovenija. Z oddajo »zelenih javnih naročil« oziroma upoštevanjem okoljskih meril pri izboru ponudnika za nabavo blaga ali izvedbo storitev lahko pripomorejo k večji integraciji okoljskega dela trajnostnega razvoja ne samo v sektorske politike, temveč tudi v potrošniške vzorce posameznikov in podjetij. Sistemska uveljavitev okoljskih meril v postopke javnega naročanja je že uveljavljena praksa v »zelenih« državah EU (Nizozemska, Nemčija, Švedska, Finska, Avstrija, Danska, Velika Britanija). Dosledno upoštevanje okoljskih meril v postopkih javnega naročanja omogoča uravnoteženost gospodarske, socialne in okoljske dimenzije razvoja in trajnostno naravnano gospodarsko rast. V skladu z evropsko direktivo se v Sloveniji spreminja zakonodaja na področju javnih naročil (Zakon o javnem naročanju), ki omogoča vzpostavljanje okoljskih kriterijev pri izboru izvajalcev storitev oz. izdelkov, vendar za udejanjanje tega mehanizma Vlada še ni pripravila izvedbenih aktov.

Financerji:

Umanotera

Aktivnosti:

V tem letu smo v okviru tega projekta izvedli naslednje dejavnosti:

- Vprašalnik o poznavanju problematike med institucijami, ki bi se lahko posluževale tega orodja (približno 1000 vprašalnikov smo poslali na ministrstva, vladne službe, osnovne šole, občine, itd.) vrnjenih je bilo manj kot 100 vprašalnikov, ki so še v obdelavi.
- Prevod brošure Fair Procura Background Research Report (dostopna tudi na spletni strani <http://www.european-fair-trade-association.org/FairProcura/brochure.php>)
- Prevod priročnika Kupuj pravično (dostopno tudi na spletni strani: http://www.buyfair.org/fileadmin/template/projects/buyfair/files/Buy_Fair_Slovenian.PDF)
- Priprava zgoščenke o odgovornem javnem naročanju, ki je poslana vsem, ki so odgovorili na vprašalnik in drugim pomembnejšim akterjem. Na zgoščenci, sta poleg zgoraj navedenih publikacij predstavljeni tudi:
 - ☞ Kupuj zeleno – priročnik, Evropske komisije
 - ☞ Fair procura manual, ki so ga pripravili v organizaciji ICLEI.
- 23. marca je Umanotera s pismom pozvala predsednika vlade Janeza Janšo, da naj pri letošnjem nakupu vozil v skupni vrednosti skoraj 19 milijonov evrov kot odločilni kriterij za nabavo določi energetska učinkovitost vozil. To naročilo vlada lahko izkoristi kot zgleden primer zelenega javnega naročila, s katerim bi pokazala, da nedavno sprejeto zavezo EU za zmanjševanje emisij CO₂ Slovenija jemlje resno.

Medijska odmevnost:

- Energetska učinkovita vozila za vlado, Umanotera poziva vlado, naj 19 milijonov evrov porabi ekološko ozaveščeno, Mladina, članek, 7. april
- Naj vlada z nakupom »zelenih« avtomobilov postane vzor, Dnevnik nove ekonomije, 30. 3., <http://dne.ena.com/prikaziCL.asp?CIID=10574>
- Umanotera Pozvala premiera Janšo naj slovenska vlada z nakupom »zelenih« avtomobilov postane vzor, 27.3., Avto Info, <http://www.avto.info/news.php?id=58185>

Umanotera pozvala Janšo naj vlada kupi »zelene« avtomobile, 27.3., www.Alpra.com

Predavanja s TV spoti »Narava v živo«

Ozadje:

Informiranje in izobraževanje splošne javnosti, predvsem pa šolajoče mladine, o pomenu funkcij ekosistemov in ohranjanje naravnega okolja, je nujno za doseganje ambicioznega cilja ustavitve upadanja biotske raznovrstnosti do leta 2010 in naravnosti Slovenije v smer trajnostnega razvoja.

Financer:

Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, Umanotera

Aktivnosti:

- **Tri predavanja s predstavitvijo TV spotov »Narava v živo« in tri delavnice, Biotehniški izobraževalni center Ljubljana, 1., 3. in 4. oktober 2007:** Predavanj in delavnic se je udeležilo 118 dijakov. Skozi kratke filme in delavnice so dijaki spoznali za človeka pomembne funkcije različnih ekosistemov (mokrišče, morje, travnik, kras, gozd) in biotske raznovrstnosti, ugotovijo, da obstaja medsebojna povezanost in soodvisnost znotraj ekosistemov in med njimi, povezanost celotne biosfere ter iz tega izhajajoč pomen ohranjanja narave, katere del je tudi človek (kot primera: voda, ki povezuje vse sisteme na planetu, in čebele, ki so kot oprasovalci eden bistvenih členov tako v prehranjevalni

verigi človeka kot v celotnem sistemu). Ponovili so dejavnike ogrožanja nekaterih ekosistemov in oblikovali seznam aktivnosti, s katerimi bi lahko sami prispevali k ohranjanju narave in seznam priporočil za šolo in odločevalce.

Geopedia

Ozadje:

Geopedia je prvi interaktivni, tematski atlas, ki uporabnikom omogoča dodajanje in urejanje vsebin o Sloveniji. Geopedia je atlas, ki deluje kot enciklopedija, saj se bo s stalnim urejanjem najrazličnejših vsebin njena baza podatkov širila ter tako postala edinstvena zakladnica informacij o Sloveniji. Geopedia je skupni projekt podjetja Cosylab, d. d. in Umanotere, ki je med drugim namenjen ozaveščanju javnosti o podnebnih spremembah in varovanju okolja.

Geopedia predstavlja posnetke iz zraka, karte in analize o naravi ter okolju Slovenije, prikazuje vzroke (onesnaževanje, kmetijstvo, promet) in učinke podnebnih sprememb (taljenje Triglavskega ledenika, povečanje temperatur, simulacija dviga morske gladine) na lokalnem nivoju Slovenije.

Partnerji:

podjetje Cosylab, d.d., ki je razvil računalniško aplikacijo Geopedia

Aktivnosti:

Umanotera pri projektu Geopedia sodeluje pri pripravi koncepta za izbor in predstavitev podatkov s področja varovanja okolja in podnebnih sprememb. Za te segmente je poleg osnovnih geolociranih podatkov Slovenije pridobila tudi podatke od odgovornih inštitucij. Umanotera je poskrbela tudi za pripravo predstavitvenih besedil o Geopediji in promocijo aplikacije.

Umanotera je pričela delati na projektu konec februarja, Geopedia pa je uradno začela delovati na dan podnebnih sprememb, v torek, 15. maja 2007.

Aplikacija Geopedia je dostopna na spletnem mestu www.geopedia.si, informacije o njenem delovanju in zaščiti uporabljenih avtorskih podatkih pa je na voljo na spletnem portalu <http://portal.geopedia.si/>.

Aplikacija Geopedia izgleda tako:

Medijska odmevnost:

Umanotera je skupaj s podjetjem Cosylab imela novinarsko konferenco na dan začetka delovanja aplikacije, 15. maja 2007. Novinarska konferenca je potekala v Kiberpipi in je bila zelo dobro obiskana (več kot 10 medijskih hiš), kar se je pokazalo v številnih objavah o Geopediji v naslednjih dneh:

- *Finance*, 15. maj 2007: *CosYlab z Geopedio tekmeč Googlu* - Ob današnjem svetovnem dnevu podnebnih sprememb bomo Slovenci dobili prvi interaktivni atlas, Google pa konkurenta.
- *POP TV, informativna oddaja 24. ur*, 15. maj 2007: *Slovenski interaktivni atlas*; Organizacija Umanotera in podjetje Cosylab sta ob današnjem mednarodnem dnevu podnebnih sprememb predstavila projekt Geopedia. Kot je pojasnil direktor Cosylaba Grega Milčinski, gre za interaktivni atlas Slovenije, ki uporabnikom enako kot spletna enciklopedija Wikipedia omogoča dodajanje in urejanje vsebin o površju in okolju Slovenije. Geopedia je v prvi vrsti namenjena mladim, njena uporaba pa je zaenkrat brezplačna
- *STA*, 15. maj 2007: *V interaktivnem atlasu prikazane tudi podnebne spremembe*; Organizacija Umanotera in podjetje Cosylab sta ob današnjem mednarodnem dnevu podnebnih sprememb predstavila projekt Geopedia. Kot je pojasnil direktor Cosylaba Grega Milčinski, gre za interaktivni atlas Slovenije, ki uporabnikom enako kot spletna enciklopedija Wikipedia omogoča dodajanje in urejanje vsebin o površju in okolju Slovenije. Geopedia je v prvi vrsti namenjena mladim, njena uporaba pa je zaenkrat brezplačna.
- *Delo*, 16. maj 2007: *Prvi spletni interaktivni atlas Slovenije*; Geopedia je prvi spletni, brezplačen interaktivni atlas Slovenije (objava na prvi strani in predstavitev na 4. strani). Geopedia je prvi spletni interaktivni atlas naše države. Brezplačno je na voljo vsakemu, tudi neregistriranemu uporabniku
- *Finance*, 16. maj 2007: *Zaživel interaktivni atlas Slovenije*; Na portalu je že mogoče najti tudi podatke o podnebnih spremembah, izviri pitne vode in okoljevarstvenih projektih z natančnimi lokacijami, ki jih je v Geopedio vnesla organizacija Umanotera.

Sledile so še druge medijske objave po lokalnih radijih in na spletnih portalih. Geopedio je na prvi dan delovanja obiskalo več kot 6000 ljudi, do danes pa ima že več kot 2000 uporabnikov, ki lahko dodajajo svoje vsebine in tako soustvarjajo novi tematski atlas Slovenije.

Neprijetna resnica

Ozadje:

Umanotera je zaradi močne vsebine filma *Neprijetna resnica* o podnebnih spremembah sodelovala pri promociji filma z distributerjem filma Karantanijo Cinemas d.o.o.

K sodelovanju pri promociji filma so povabili široke spekter javnosti za nagovor kar najširše skupine ljudi:

- strokovnjake s področja podnebnih sprememb (dr. Lučka Kajfež Bogataj, mag. Tanja Cegnar, dr. Peter Novak)
- znane Slovence (Milan Kučan, dr. Aleš Leskovšek, Jadranka Juras)
- nevladne organizacije, ki pokrivajo področje okolja (Fokus, E-forum, ITR)
- druge nevladne oziroma stanovske organizacije (Skupnost občin Slovenije, ŠOU, Zveza potrošnikov Slovenije, AMZS)
- projekt Slovenija znižuje CO2
- Mestno občino Ljubljana
- Ministrstvo za okolje in prostor
- Ekološki sklad Republike Slovenije
- Elektro Ljubljana.

Partnerji:

Karantanijo Cinemas d.o.o.

Financer:

Umanotera, Karantanijo Cinemas d.o.o.

Aktivnosti:

- **Priprava osnovnega gradiva o filmu za sodelujoče partnerje;**
- **Priprava osnovnega gradiva za medije;**
- **Postavitev podstrani o filmu** Neprijetna resnica na portalu projekta Slovenija znižuje CO2 www.slovenija-CO2.si ;
- **Predstavitve problematike podnebnih sprememb in filma Neprijetna resnica na spletnem mestu** <http://www.umanotera.org/index.php?node=116>, v sklopu katerega je pripravila tudi prvo računalno za izračun odtisa CO2 v Sloveniji;
- **Info točka o filmu in o podnebnih spremembah** v Ljubljanskih kinematografih, od 19. oktobra do 5. novembra 2006: Umanotera jo je postavila skupaj s sponzorji;
- **Letak »Kaj lahko storim«**: v času delovanja info točke v kinematografih v Ljubljani je s pomočjo prostovoljcem vsem obiskovalcem filma delila letak »Kaj lahko storim«, kjer so predstavljeni enostavni koraki za zmanjševanje podnebnih sprememb, letak bodo delili tudi v kinematografih Tuš v Celju in Mariboru, na Ljubljanskem filmskem festivalu v Cankarjevem domu v Ljubljani in v Knjižnici Otona Župančiča v centru Ljubljane (letak priložen poročilu);
- **Promocija filma in problematike podnebnih sprememb** (obešanje plakatov, predstavitve tematike podnebnih sprememb na spletnem portalu <http://www.student-info.net/>, spodbujanje obiska študentske populacije za ogled filma – ŠOU je kupil 1000 kart, ki jih je razdelil med študenti. V sodelovanju s Študentsko organizacijo Univerze v Ljubljani je organizirala
- **Aktivnosti za promocijo filma** in podnebnih sprememb v neprofitnem sektorju (objava bannerjev na spletnih straneh, novice, navezava na projekt Slovenija znižuje CO2);
- **Aktivnosti za medije** (priprava gradiva za medije, informacije o problematiki, spodbujanje objav na temo podnebnih sprememb).
- **Soorganizacija predpremiere Neprijetne resnice in okrogli mizi** na temo podnebnih sprememb v **Kino Klubu Vič**, 11. oktobra 2006;
- **Soorganizacija predpremiere Neprijetne resnice in okrogli mizi** na temo podnebnih sprememb, ki je potekala v **Celju v Planetu Tuš**, 19. oktobra 2006.

Vodikova ekonomija

Ozadje:

Namen projekta je promocija rešitev, ki jih prinaša za prihodnji razvoj Slovenije vodikova ekonomija na osnovi obnovljivih virov in njihovo vključevanje v razvojne programe RS.

Partnerji: Britansko veleposlaništvo

Financer: Trust for Civil Society in Central&Eastern Europe, Umanotera

Aktivnosti:

- **Predavanje Jeremyja Rifkina** v Sloveniji maja 2006 (večerja s predavanjem v soorganizaciji Britanskega veleposlaništva);
- **Sodelovanje s Tehnološko platformo** za vodikove gorilne celice in obnovljive vire;
- **Organizacije posveta** o priložnostih vodikove ekonomije iz obnovljivih virov za Slovenijo (oktober 2006)
- **Podpisan memorandum** o sodelovanju pri ustanavljanju in promociji znanstveno kreativnega centra (ZKC).

Medijska odmevnost:

- intervjuji Vide Ogorelec Wagner za Sobotno prilogo,
- intervjuji Vide Ogorelec Wagner za Studio City,
- intervjuji Vide Ogorelec Wagner za Val 202,

- intervjuji Vide Ogorelec Wagner za Finance.

Zelena javna naročila

Ozadje:

V skladu z evropsko direktivo se v Sloveniji spreminja zakonodaja na področju javnih naročil (Zakon o javnem naročanju), ki omogoča vzpostavljanje okoljskih kriterijev pri izboru izvajalcev storitev oz. izdelkov.

Financer: Umanotera

Aktivnosti:

- V letu 2006 se je sprejemal. Umanotera je aktivno sodelovala v procesu priprave Operativnega programa za zelena javna naročila in je tudi z objavami v medijih prispevala k širši prepoznavnosti tega novega mehanizma.

Okolje je most med narodi

Ozadje:

Umanotera je maja 2006 vzpostavila stik z nemško fundacijo DBU za sodelovanje pri projektu kot vsebinska podpora (v Sloveniji pod pokroviteljstvom predsednika dr. Drnovška, projekt povezuje osmem gimnazij in časopisno hišo Delo za razvijanje okoljskega novinarstva med mladimi).

Partner: Fundacija DBU

Financer: Fundacija DBU, Umanotera

Aktivnosti:

- Umanotera je prepoznavala aktualne teme in nudila strokovno podporo.

Predstavitve Umanotere na dogodkih

Financer:

Ministrstvo za okolje in prostor, Umanotera

Aktivnosti:

a) 8. Študentska arena,

Gospodarsko razstavišče v Ljubljani, 16. - 18. oktober 2007. Tudi tokrat je bila zelo uspešna, obiskalo jo je 22.000 obiskovalcev, razstavljal je 153 podjetij in organizacij, med njimi tudi Umanotera. Eno predavanje od 80 predavanj in delavnic, je s Podnebnim sporočilom Vide Ogorelec Wagner sodelovala tudi Umanotera. Predavanja in delavnice je obiskalo 3400 poslušalcev.

b) 7. Študentska arena

Gospodarsko razstavišče v Ljubljani, 17. - 19. oktober 2006

- Predstavitve Umanotere in pravične trgovine 3Muhe skupaj s še tremi okoljskimi organizacijami na stojnici, ki jo je financiralo Ministrstvo za okolje in prostor
 - predstavitev problematike varstva narave: predvajanje TV spotov »Narava v živo« (koprodukcija Umanotere in TV Slovenija, ob pomoči Nizozemskega veleposlaništva in MOP).
 - pridobivanje prostovoljcev za deljenje letakov z 10-imi priporočili, kako lahko posameznik zmanjša emisije CO₂, po predstavah filma »Neprijetna resnica« (Umanotera se je vključila v promocijo ideje filma – tema podnebne spremembe) (uspeh: 14 prostovoljcev)
 - zbiranje naročnikov na E-novice (uspeh: 5 novih naročnikov)
- Na področju izobraževanja je Umanotera 17. oktobra organizirala okroglo mizo z naslovom »Naravno bogastvo – zakladnica turističnih idej«, ki jo je moderirala Barbara Skaberne, (Umanotera), sodelovalo pa je s pet sogovornic: Marjutka Hafner – predsednica KD Naša Slovenija/Slovenia Nostra, Barbara Zupanc - koordinatorica za Krajinski park barje, MOL, Anamarija Slabe – direktorica Inštituta za trajnostni razvoj, Alma Vičar – podsekretarka na Ministrstvu za okolje in prostor, Sektor za naravo in Marjeta Keršič Svetel - nosilka predmeta Naravna in kulturna dediščina v turizmu na višješolskih programih turizma in gostinstva, ZARIS (uspeh: 7 udeležencev).

c) 6. festival nevladnih organizacij – Lupa (Nevladni bazar),

Park Zvezda v Ljubljani, 27. 9. 2007, na katerem se je predstavilo več kot 40 organizacij s svojimi promocijskimi materiali, izdelki in aktivnostmi. Med njimi je bila tudi Umanotera.

d) Sejem Narava zdravje,

Gospodarsko razstavišče v Ljubljani, 16. - 18. oktober 2007,

- predstavitev Umanotere in pravične trgovine 3Muhe

2. Aktivnosti, ki spodbujajo dialog in sodelovanje

TOREK, 13. NOVEMBRA 2007, OB 9.00
MALA DVORANA DRŽAVNEGA ZBORA,
ŠUBIČEVA 4, LJUBLJANA

Posvet Človekove pravice in okolje

Ozadje:

Namen posveta je bil izboljšati seznanjenost civilne družbe, ki deluje na področju varovanja okolja, z možnostmi uveljavljanja pravic in aktivnega sodelovanja javnosti, ki jih daje veljavna zakonodaja v posameznih postopkih na področju okolja in urejanja prostora. V okviru delavnic pa so bila oblikovana priporočila za izboljšanje postopkov in delovanja sistema.

Partner:

Urad varuha človekovih pravic

Financerja:

Urad varuha človekovih pravic in Umanotera

Aktivnosti:

Priprave na posvet so trajale od avgusta 2007 do dne posveta, pripravljena je bila tematska številka brezplačnega biltena Varuh – kako zavarovati svoje pravice, ki vsebuje referate iz posveta. Posvet je potekal 13. novembra, v prostorih Državnega zbora RS, Šubičeva 4, Ljubljana, od 9. do 17. ure, udeležilo pa se ga je 140 udeležencev.

Medijska odmevnost:

- **POP TV, 13.11.2007** - novica na 24ur
- **STA, 13. novembra 2007:** V Državnem zboru razprava o okolju in človekovih pravicah
- **SiOL.net, 13.11.2007:** V Državnem zboru razprava o okolju in človekovih pravicah (http://novice.siol.net/default.aspx?site_id=1&page_id=2&article_id=1207111312571167&cid=100&pgn=1)
- **Finance, 13.11.2007:** V Državnem zboru razprava o okolju in človekovih pravicah (http://www.finance.si/196381/V_dr%BEavnem_zboru_posvet_o_pravicah_na_podro%E8ju_okolja)

Slovensko predsedovanje EU in varstvo okolja

Ozadje:

Greenpeace je ena izmed največjih mednarodnih nevladnih okoljskih organizacij, ki je prisotna širom po svetu. Zaenkrat v Sloveniji še nima svoje pisarne, zato v partnerstvu z Umanotero, Slovensko fundacijo za trajnostni razvoj, izvaja enoletni projekt v Sloveniji (september 2007 - julij 2008), ki se osredotoča na čas slovenskega predsedovanja Evropski uniji. S tem projektom Greenpeace dopolnjuje dejavnosti svoje enote s sedežem v Bruslju, katere glavne naloge so spremljanje in svetovanje na ravni politike Evropske unije. Projekt v Sloveniji je dopolnilo temu kontinuiranemu procesu. Pričakovani rezultat tega projekta je razviti konstruktivni dialog s predstavniki slovenske vlade ter sodelovati v odločevalskem procesu kot enakovreden partner.

Partnerji:

Greenpeace Europe EU Unit, Greenpeace CEE

Financer:

Greenpeace

Aktivnosti:

- Udeležba na različnih posvetih, konferencah, okroglih mizah s področja okolja
- Sestanki s predstavniki vlade, državnega zbora, uradnikov, zainteresirane strokovne javnosti ter medijev
- Spremljanje dogajanja na slovenski in evropski politični sceni, s fokusom na zakonodajne predloge ter procese s strani Evropske komisije, relevantnih za čas slovenskega predsedovanja Evropski Uniji

Medijska odmevnost:

- Trenutno je projekt v začetni fazi, prvi medijsko odmevnejši dogodek se pričakuje dne 15.11.2007 z organizacijo novinarske konference, kjer bo Greenpeace predstavil ključna sporočila in zahteve do slovenske vlade v času predsedovanja EU.

Podnebni profili predsedniških kandidatov

Ozadje:

Na 15. oktobra 2007 so se v Akciji Blogg Action Day združili svetovni bloggerji in poudarili najpomembnejšo stvar – okolje. Vsak blogger je na svoj način objavil prispevek o okolju in v svojem kontekstu. Prispevki predsedniških kandidatov o okolju so še posebej dragoceni in so priložnost, da nam predstavijo svoje poglede na temo, ki - navkljub izjemnemu pomenu - v soočenjih ni bila deležna dovolj pozornosti.

Financer:

Umanotera

Aktivnosti:

- V okviru akcije Blog Action Day smo **pozvali vseh sedem predsedniških kandidatov, da razmislijo o vprašanjih, ki se nanašajo predvsem na podnebne spremembe**, in jih pozvali, da svoje bloge tudi objavijo. Zastavili smo jim naslednja štiri vprašanja:

0. Ali podpirate cilj zmanjševanja emisij CO₂ v Sloveniji za 30 % do leta 2020 in za 80 % do leta 2050 (glede na leto 2005)? Morda kakšne druge cilje?

1. Kako boste ob morebitni izvolitvi v vlogi predsednice podprli doseganje teh ambicioznih ciljev?
2. Kakšno je vaše videnje vloge Slovenije v mednarodnih procesih o podnebnih spremembah?
3. Na kakšen način boste v vlogi predsednice podpirali nevladne organizacije na področju?

Povezave na njihove bloge oz. razmišljanja in kratko poročilo o stališčih in zavezah Elene Pečarič, Mitje Gasparija, Zmaga Jelinčiča, Lojzeta Peterleta in Danila Türka smo objavili na Umanoterini spletni strani. Poročilo smo poslali tudi medijem in več kot 800 nevladnim organizacijam in simpatizerjem.

- **Sporočilo za medije**, 18. oktober 2007: Podnebni profili predsedniških kandidatov: od skeptikov, političnih leporečnikov do realistov

Medijska odmevnost:

- **Energetika.net**, 18.10.2007: Podnebni profili predsedniških kandidatov: od skeptikov, političnih leporečnikov do realistov (<http://www.energetika.net/portal/index.html?ctrl:id=window.default.SearchMain&ctrl:type=action>)
- **pozitivke.net**, 20. oktober 2007: Podnebni profili predsedniških kandidatov (<http://www.pozitivke.net/article.php/20071020001755253>)
- **Tedenske novice Skupnost občin Slovenije št 37**, 15. – 19. oktobra 2007: Podnebni profili predsedniških kandidatov (www.skupnostobcin.si/Aktualno/novice/2007/teden37.pdf)

Plan B za Slovenijo 1.0

Ozadje:

Plan B za Slovenijo je pobuda skupine nevladnih organizacij in posameznikov, ki želijo ponuditi v premislek, sprejem in izvedbo vrsto programov in projektov, ki so po mnenju skupine nujni za doseganje trajnostnega razvoja na nacionalni ravni. Vizija alternativnega razvojnega scenarija za Slovenijo je, da postanemo država blaginje in kakovostnega življenja v dejavnem sožitju z naravo. Trenutna različica dokumenta namenja največji poudarek okoljskim vidikom trajnosti, kjer so cilji podprti s predlogi 19 izvedbenih projektov in 7 horizontalnih ukrepov politike, ker je nujno takoj sprejeti razvojne odločitve v zvezi s podnebnimi spremembami. Sicer pa dokument predlaga operativne razvojne cilje za vsa tri področja trajnosti (gospodarskega, družbenega in okoljskega). S pobudo želimo predvsem prispevati k ustreznim odločitvam o usmerjanju razvojnih politik in sredstev Slovenije in EU v naslednjih letih. Plan B za Slovenijo je odziv na vladni Plan A, predvsem na Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007–2023, ki jo je Vlada RS sprejela 12. oktobra 2006. Glede na to, da je resolucija Vlade pravno nezavezujoč dokument, ki ga je mogoče spreminjati in prilagajati, pričakujemo, da bodo projekti, predstavljeni v Planu B, primerno vključeni v vladne programe in tudi uresničeni.

Partnerji:

35 strokovnjakov in predstavnikov nevladnih organizacij

Financerji:

Trust for Civil Society in Central&Eastern Europe v 1. fazi, od maja 2007, Umanotera.

Aktivnosti:

- **Javna razprava o Planu B za Slovenijo** v Državnem svetu, v torek, 5. junija 2007, ob 11.00 v mali dvorani Državnega sveta na Šubičevi 4, stavba parlamenta, Ljubljana

- **Angleški prevod Plana B** (povzetka), na voljo na: http://www.planbz slovenija.si/uploads/8Q/J2/8QJ2Cb9jJU0rNQZbozudmA/ANGL_PlanB.pdf
- **Ponatis Plana B** v 700 izvodih
- **Sestanek podpornikov Plana B**, 28. junij 2007 ob 15. na Ekonomski fakulteti.
- **Predstavitve Plana B na Poslovni šoli Bled**: Matej Ogrin je predstavil Plan B na prvem srečanju Slovenskega Društva Združenih Narodov za Trajnostni Razvoj na Bledu (UN Global Compact) 7. junija na Bledu.
- **Predstavitve Plana B slovenskim odločevalcem**:
 - ☞ Varuhinji človekovih pravic in njenemu uradu (27. junij 2007)
 - ☞ ministru za okolje dr. Podobniku (16. julij 2007),
 - ☞ ministru dr. Turku (12. julija 2007),
 - ☞ županu MOL Jankoviču in Koželju (10. julij 2007)),
- **Sestanki s sodelavci**: Sodelavci Plan B so se srečali na dveh sestankih. Na uvodnem v februarju so se sodelavci sodelujoči seznanili s pregledom stanja po ključnih indikatorjih trajnostnega razvoja, pregledali so trende v obdobju do 2020 (lokalno in globalno), oblikovali ključne cilje, identifikacija konkretnih predlogih projektov in ukrepov. Drugi v marcu 2007 pa je bil posvečen dodelavi ogrodja besedila Plana B.
- **Priprava Plana B za Slovenijo (celotnega dokumenta in povzetka)**: v ta namen se je sestala ožja delovna skupina, ki je dorekla osnutek dokumenta.
- **Oblikovanje logotipa**: Plan B je odprt dokument, kar se kaže tudi v izrazu "pobuda", ki : Plan B, pobuda za trajnostni razvoj
- **Tisk povzetka Plana B za Slovenijo (oblikovanje, lektoriranje, urejanje)**: Povzetek Plana B je bil oblikovan tako za uporabo v elektronskem mediju kot v tiskani obliki (Priloga). Izšel je v 700 izvodih, ki pa so že pošli. Obeta se ponatis.
- **Tisk knjižnega kazala**: Kazalo je namenjeno promociji Plana B, ki z navedbo spletne strani vabi vse, ki jih dokument zanima, da poiščejo informacije na spletu.
- **Oblikovanje in priprava spletne strani www.PlanBzaSlovenija.si**: Osnovali smo spletno stran v slovenskem in nastavili okvir za angleško različico, kjer je mogoče najti tudi celoten dokument.
- **Novinarska konferenca**: Novinarjem smo Plan B predstavili na novinarski konferenci 23. aprila v Cankarjevem domu.
- **Javna predstavitev Plana B**: Plan B za Slovenijo, pobudo za trajnostni razvoj so 23. aprila 2007 v Cankarjevem domu predstavili: Vida Ogrorelec Wagner, Jernej Stritih, Anamarja Slabe, Andrej Klemenc in dr. Ana Vovk Korže. Dogodka, ki ga je moderirala Vida Petrovčič, se je udeležilo 75 ljudi. V razpravi so udeleženci poudarili pomen tega dokumenta za razvoj Slovenije in se zavzeli za to, da pobudo podpre čim širši krog posameznikov in organizacij.
- **Distribucija Plana B**: Tiskano obliko dokumenta smo poslali na 300 naslovov (vladnim predstavnikom, občinam in drugim)

Medijska odmevnost:

- **Avdio posnetki** z dogodka v Državnem svetu so na voljo na: http://videlectures.net/pb07_ljubljana/
- **Studiu ob 17h na Radiu Slovenija**: Plan B za Slovenijo, v ponedeljek, 18. junija 2007 – Gosti: dr. Dušan Plut, dr. Lučka Kajfež Bogataj, mag. Matej Ogrin, Jernej Stritih
- **STA, 5. junija 2007**: Umanotera za učinkovitejši boj proti podnebnim spremembam
- **STA, 16. 7.2007**: Podobniku predstavili razvojni program Plan B (<http://www.sta.si/vest.php?s=s&id=1165509&q=PLAN+B+>)
- **Planet, 16. 7. 2007**: Podobniku predstavili razvojni program Plan B (<http://www.planet.si/portal/site/planet/menuitem.a19e9edd6b0c2dbb2bdac821e24027a0/?opts=X9zD6A AAAAH%2FAAAAAAAAAAAAAAAAAAAoAAAAyAAAAAAAAAgAAAAI%3D&newsId=7380221>)
- **Večer, 17.7.2007, v Žarišču**: Prednost podnebjem in podeželju (<http://www.vecer.com/arhiv/default.asp?jezik=SLO>)
- Večer, 30. april 2007: Plan B – stroka budi politiko
- Mladina, 26. april 2007: članek dr. Bogomirja Kovača, Plan B
- Naddemokracija, 24. april 2007 Plan B za Slovenijo
- RTV Slovenija, 23. april 2007: Plan B razvoja Slovenije
- RGL, 23. april 2007: Plan B za Slovenijo kot alternativa vladnim projektom
- CNVOS, 23. april 2007, Vabilo na javno predstavitev Plana B za Slovenijo
- Trieria Internet Portal, 23. april 2007, Plan B razvoja Slovenije
- Troblja.com, 20. april 2007: Vabilo na javno predstavitev Plana B za Slovenijo
- STA, 23. april 2007: Plan B za Slovenijo kot alternativa vladnim projektom

S previdnostjo, preprečevanje in participacijo do trajnostnega razvoja

Ozadje:

Po veliki nesreči v kemični tovarni v italijanskem mestu Seveso leta 1976, ko je precejšnja količina zelo nevarnih dioksinov zastrupila mesto in okolico, je Evropska unija (EU) sprejela zakonodajo za preprečevanje in kontrolo nevarnosti velikih nesreč z nevarnimi snovmi. Direktive, sprejete v letih 1982, 1996 in 2003, ki urejajo splošne pogoje za delovanje industrije, ki uporablja nevarne snovi in obravnavajo preventivne dejavnosti, varnostne ukrepe in upravljanje s tveganji, se imenujejo tudi »Direktive Seveso«.

V letu 2007 je bil v odgovor na razpis Generalnega direktorata za izobraževanje in kulturo EU pripravljen predlog mednarodnega projekta, ki se bo izvajal v okviru *Evropskega leta medkulturnega dialoga 2008*. Nosilec projekta je mesto Seveso, sodeluje pa še 14 organizacij iz Italije in novih članic EU, med njimi tudi Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj. "Evropska karavana" bo preko zgodbe mesta Seveso, medkulturnega dialoga in dialoga med deležniki s področja varstva okolja in zdravja državljanov med članicami EU vzpostavila možnosti za sodelovanja in oblikovanje partnerstev znotraj držav in med njimi. Soočila bo vse deležnike, ki igrajo vlogo v doseganju trajnostnega razvoja in jim pomagala najti mesto v tem procesu. Glavna aktivnost Karavane bo potovanje skozi vse nove države članice EU, kjer se bo skozi delavnice, posvete, razstave in kulturne dogodke vzpostavljala mreža organizacij in mest, ki bodo delovali po načelu **Previdnosti** (kadar ne vemo za posledice), pomembnosti **Preprečevanja** (ko naredimo vse, da se izognemo škodljivim vplivom na zdravje ljudi in na okolje) in **Participacije** javnosti (le ob sodelovanju informirane javnosti je zagotovljena visoka stopnja demokracije).

Partnerji:

- konzorcij projekta (mesto Seveso, desetih evropskih mestih novih držav članic, sestavljajo še: okoljska nevladna organizacija *Legambiente*, znanstvena fundacija *Fondazione Lombardia per l'Ambiente in ICLEI*).

Financerji:

Legambiente (mesto Seveso)

Aktivnosti:

- **Pripravljalni sestanek partnerskih organizacij v Milanu, 9. novembra 2007:** Umanotera se je odzvala ponudbi, da se kot partner vključi v mednarodni projekt »Evropska karavana in se udeležila pripravljalnega sestanka in delavnice, kjer smo partnerji postavili osnutek Manifesta, ki bo jeseni predan Evropski komisiji.

Natura 2000

Ozadje:

Državljeni Slovenije se pomena biotske raznovrstnosti in ciljev Nature 2000 ne zavedajo dovolj. Lokalne skupnosti pojmujejo Nature 2000 in varovanje narave na sploh kot oviro gospodarskemu razvoju. Tudi država ugotavlja, da je glavni razlog nasprotovanja skopo komuniciranje z javnostjo (še posebej pred sprejemom Uredbe o posebnih varstvenih območjih – območjih Natura 2000, o posledicah določitve Natura 2000 območij in o novih priložnostih za razvoj. Informiranje in izobraževanje splošne javnosti, predvsem pa šolajoče mladine, o pomenu funkcij ekosistemov in ohranjanje naravnega okolja, je pomembna za doseganje ambicioznega cilja ustavitve upadanja biotske raznovrstnosti do leta 2000.

Slovenija se je kar izkazala glede priprave predloga omrežja Nature 2000 v državi in pred vstopom v EU predlagala 35,5 % nacionalnega ozemlja v to mrežo. V obdobju implementacije pa so se aktivnosti zelo upočasnile. Nevladne organizacije želijo spodbuditi državo, da se zavzame za učinkovito implementacijo Nature 2000 kot orodja doseganja cilja do 2010 (Countdown 2010) ob katerem so se vse evropske vlade zavezale, da sprejmejo potrebne aktivnosti za zaustavitev upadanja biotske raznovrstnosti do leta 2010.

Partnerji:

Evropski okoljski biro (EEB), WWF Avstrija, Umanotera

Financerji:

Evropski okoljski biro (EEB), Ministrstvo za okolje in prostor, Umanotera

Aktivnosti:

- Udeležba **treningu nastopanja pred kamero** v okviru projekta »Komuniciranje Nature 2000 v organizaciji podjetja Pristop Consensus.
- **Udeležba na predstavitvi MOP "Poročanje po 17. členu habitatne direktive, 23. marec 2007**
- **Izobraževanje Komunikacijska podpora Naturi 2000 (marec - maj 2007):** Izobraževanje in usposabljanje je potekalo v obliki treh celodnevni modulov, zadnji od teh je obsegal dve stopnji zahtevnosti. Poleg teh treh modulov se je predstavica Umanotere udeležila tudi uvodnega seminarja o komuniciranju Nature 2000, 30. marca 2007 v Ljubljani
- **Predavanje s prikazovanjem TV spotov "Narava v živo"** v Prirodoslovnem muzeju Slovenije, 10. maj 2007.
- **Poziv Umanotere in Inštituta za trajnostni razvoj Slovenskim predstavnikom Slovenije**, da na srečanju "Natura 2000 - An Opportunity for Sustainable Development in Europe" (25.-27.8. 2006 v

Tucznu) Slovenija odločno nastopi v korist Nature 2000. Zaprošena sta bila tudi za posredovanje stališča Slovenije glede napovedanega pregleda/revizije Direktive o habitatih in kratek komentar na to temo. sta v elektronskem pismu (24. avgusta 2006) pozvali Slovenske predstavnike (gospoda mag. Radovan Tavzes in dr. Peter Skoberne), ki sta se 25.-27.8.

- **Srečanje s predstavniki WWF Avstrija** na temo odstrela medvedov v Sloveniji, 6. marec 2006
- **Poročanje o stanju Nature 2000** na sestanku delovne skupne Evropskega okoljskega biroja (EEB) za biotsko raznovrstnost v Bruslju, 26. februar 2007
- **Udeležba na seminarju "Seminar in Biodiversity"** v Bruslju, v organizaciji EEB, 27. februar 2007
- **Udeležba na posvetu Ohranjanje dediščine**, ki jo je organizirala Slovenia Nostra, 27. januar 2007
- **Sodelovanje z organizacijo WWF** pri pripravi poročila »Natura 2000 in Europe – An NGO Assessment – Implementation status of Habitats Directive in EU-25 Member States, Bulgaria, Romania, Croatia and Turkey«. Ob sodelovanju nekaterih drugih organizacij, ZRSVN in MOP smo izpolnili izčrpen vprašalnik »Natura 2000 in EU-25 Report« o implementaciji Nature 2000 v Sloveniji, ki je bil podlaga za izdelavo poročila, ki je izšlo septembra 2006.
- **Sodelovanje na WWF-ovem seminarju v Madridu** (Španija): *Habitats Directive Conference & Workshops, October 24th-26th 2006*, kjer je predstavnica Slovenije predstavila tudi stališča deležnikov o Naturi 2000 v Sloveniji (oktober 2006).
- Barbara Skaberne je kot druga predstavnik slovenskih NVO sodelovala na **Celinskem Biogeografskem seminarju** (Daruva pri Pilsnu, 26. - 28. aprila 2006). Slovenija je z vstopom v Evropsko unijo določila območja Nature 2000, ki jo sestavlja 286 območij. Presoja o zadovoljivosti vladnega predloga je potekala v obliki Biogeografskih seminarjev, ki so neke vrste pogajanja, kjer se preverja pokritosti habitatnih tipov in vrst izključno na osnovi strokovnih kriterijev oziroma podatkov. Izvedena je bila tudi postavitev rezultatov Biogeografskih seminarjev (alpinskega in celinskega) na Umanoterino spletno stran: <http://www.umanotera.org/index.php?node=154>.

Medijska odmevnost:

- Brezplačni časopis Dobro jutro, 18. maj 2007: Izjavi Barbare Skaberne v članku Razvojna priložnost tiči v Naturi
- Radio Slovenija, februar 2007: izjava Barbare Skaberne o Naturi 2000

Prostovoljci

Ozadje:

Umanotera stalno sodeluje z nekaj prostovoljci. Za posebne akcije (npr. za info-točko ob filmu Neprijetna resnica) lahko pridobi večje število prostovoljcev.

Ob Umanoterinem pojavljanju v javnosti (predavanja, okrogle mize...) se pokaže interes večjega števila ljudi za sodelovanje z Umanotero, nekateri verjetno na prostovoljni bazi.

Umanotera čuti primanjkljaj človeških virov za delo s prostovoljci. Vendar se zaveda njegovega pomena in je željo po izboljšanju procesa obvladovanja mreže prostovoljcev in s tem povezane cilje zapisala v svoji strategiji do leta 2009.

Partnerji: Renata Karba

Financer: Umanotera

Aktivnosti:

- **V okviru Študentske arene 2007, od 16. - 18. oktobra 2007** smo na razstavnem prostoru, ki ga je zakupilo Ministrstvo za okolje in prostor, predstavili delo Umanotere. K prostovoljnemu delu smo pritegnili šest študentov, ki bodo na ta način spoznavali delo organizacije in pridobivali izkušnje v raznih akcijah, ki jih Umanotera organizira ali pri njih sodeluje.
- **Izdelava strategije za delo s prostovoljci:** Namen dokumenta je izboljšanje procesa vzdrževanja mreže prostovoljcev v Umanoteri.
- **Izdelava akcijskega načrta za delo s prostovoljci ter spremljajočih dokumentov in obrazcev:**
 - o načrt dopolnitve spletne strani za potrebe dela s prostovoljci
 - o opis prostovoljnega dela
 - o prijava interesa za prostovoljno delo
 - o zelene lastnosti prostovoljcev

EkoHiša

Ozadje:

Septembra 2006 je bil pripravljen idejni osnutek projekta *EkoHiša*, ki bo učni primer in promocija neomejene uporabe znanja za zagotavljanje življenja z omejenimi naravnimi viri. Njen namen bo pokazati, da so rešitve za trajnostno bivanje s sodobnimi pristopi in tehnologijami dostopne že danes in da

EkoHiša

*Slovenski primer
trajnostnega bivanja*

nudijo visoko stopnjo udobja; promovirati domače znanje, materiale in tradicije za izzive prihodnosti; predstaviti analize življenjskega cikla proizvodov (LCA), ki kažejo porabo energije za vse vgrajene in nevgrajene sestavne dele hiše in omogočiti konzorciju nevladnih organizacij v okviru Okoljskega centra, da delujejo in bivajo v objektu skladno z načeli, ki jih zagovarjajo.

EkoHiša bo delovala kot demonstracijski celovit sistem za trajnostno gradnjo in bivanje, združuje pa naslednje pod sisteme: ekološka in nizko-energetska gradnja; obnovljivi viri energije za ogrevanje, toplo vodo in elektriko; učinkovita raba energije za dejavnosti (razsvetljava, aparati itd); zaključen sistem gospodarjenja z vodo (deževnica, siva voda, rastlinska čistilna naprava); gospodarjenje z odpadki (zmanjševanje na izvoru, ponovna uporaba, recikliranje, kompostiranje) in naravne, biološko razgradljive kemikalije, npr. čistila; ekološki vrt in trajnostna mobilnost (različne oblike prevoznih sredstev). Prednost pri izboru bodo imeli lokalni materiali in domače tehnologije.

Partnerji: Gradbeni inštitut ZRMK d.o.o., CORNUCOPIA - Zavod za prostor kulture, Center for Alternative Technologies, Wales, Fundacija Veronica, Brno, Okoljski center

Financer: Trust for the Civil Society in CEE, Umanotera

Aktivnosti:

- V okviru iskanja lokacije za center je bil avgusta izveden sestanek z podžupanom MOL prof. Janezom Koželjem, septembra z načelnikom Oddelka za urbanizem Miranom Gajškom, ki mu je sledilo uradno pismo konzorcija Okoljski center s predstavitvijo ideje in pobudo za sodelovanje (parcela za center kot vložek MOL)
- Vzpostavitev sodelovanja z Gradbenim inštitutom ZRMK in Zavodom za prostor kulture CORNUCOPIA, podpis konzorcijske pogodbe o sodelovanju pri »družbeno pomembnih projektih zasnove, projektiranja, izvedbe ter promocije trajnostne gradnje in bivanja«
- Priprava projekta Eko Centri in pridobitev nagrade Britanskega veleposlaništva na razpisu za najboljši britansko-slovenski nevladni projekt
- Študijski obisk ekoloških hiš na Moravskem, 25. maj
- Proučitev štirih variant za izgradnjo EkoHiše v Ljubljani in navezava stikov Hišo eksperimentov za potencialno partnerstvo pri projektu
- Celodnevni posvet Eko Centri, predstavitev trajnostne gradnje skozi prepletanje tradicionalnih pristopov in sodobnih tehnologij v dvorani Mestnega muzeja Ljubljana, 3. april
- Srečanje Petra Harperja, CAT z direktorjem British Council v Ljubljani, in podžupanom Mestne občine Ljubljana Janezom Koželjem, 3. april
- Delavnica Eko centri in obisk lokacije za ekološko naselje in center na Vranskem, 2. april
- Predavanje Eko Centri, Cafe Scientifique, v organizaciji British Council, 27. februar
- Študijski obisk v Centru za energetska učinkovitost in obnovljive vire v Celovcu, pasivna hiša, 23. januar
- Idejni osnutek projekta *EkoHiša* je bil pripravljen Septembra 2006,
- Zasnova grafične podobe EkoHiše in izvedba prvih posvetovanj s potencialnimi sodelavci in partnerji na projektu (konzorcij Okoljski center, British Council, strokovnjaki in Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije).

Medijska odmevnost:

Najave pred posvetom o Eko Centrih:

- <http://umanotera.org>
- <http://www.trajekt.org/?id=675&tid=1>
- http://www.arhiforum.si/news.php?task=detail&news_id=556&get=25
- <http://www.energetika.net/portal?ctrl:id=window.default.Events&ctrl:type=render&view=archive>
- <http://www.pozitivke.net/article.php/20070327213952412>

Objave po posvetu Eko Centri:

- Portal www.energetika.net, intervju s Petrom Harperjem, 5. april 2007: »Peter Harper, vodja raziskav in inovacij v Centru za alternativno tehnologijo, o ekocentrih.«
- Delo, 11. april 2007: »Za ekocentre tudi v Sloveniji«
- Portal www.energetika.net, 4. april 2007: »Ekocentri kot lokacije za promocijo okolju prijaznih praks.«
- Klik, številka 88, maj 2007: »Je ekološko bivanje mogoče?«
- Moj dom, priloga Dnevnika in Nedeljskega dnevnika, 30. maj 2007: Ekocentri za promocijo trajnostnega načina življenja
- Lepota & Zdravje, Eko Hiša, priloga Dnevnika, 9. maj 2007

Okoljski center

Umanotera je aktivno sodelovala v pobudi za vzpostavitev Okoljskega centra (v sodelovanju z Fokus, društvom za sonaraven razvoj, Inštitutom za trajnostni razvoj, Slovenski E-forumom in Zvezo združenj ekoloških kmetov Slovenije). Vzpostavitev Okoljskega centra je bila **predvidena sredi leta 2006**.

Aktivnosti:

- Poleti 2007 je bila izvedena registracija pravne osebe - društva Klub Okoljski center.
- Po dolgotrajnih dogovorih in pogajanjih, je bil podpisan dogovor o sodelovanju z MOP za najem prostorov na Trubarjevi 50.
- Konec oktobra bila izvedena selitev v nove prostore.
- Organizacije Okoljskega centra so opravile tudi izbor za informatorja v centru. To mesto bosta v polovičnem delovnem času opravljali dve kandidatki.
- Opravljenih je bilo kar nekaj sestankov s predstavniki Ministrstva za okolje in prostor in Okoljskega centra
- Skupni prostori Info-točke so zaživel že 5. novembra z Umanoterino delavnico za Fundraising.
- V začetku septembra 2006 je po ogledu prostorov Umanotera prevzela stik z lastnikom hiše na Trubarjevi 50, dr. Pauerjem in prišlo je do dogovora za najem prostorov (skupaj 300 m²).
- V prvi polovici leta 2006 so bili organizirani štirje ogledi prostorov, prijava na razpis za okoljski center/svetovno kavarno v lokalu Mestni trg 15, žal pa brez uspeha.

Delavnica za fundraising za nevladne organizacije varstva okolja in narave

Ozadje:

Nevladne organizacije na področju varstva okolja in narave so v Sloveniji še v posebno neugodnem finančnem položaju:

- od skoraj 50 milijonov EUR, ki jih je Vlada RS v letu 2005 namenila za delovanje NVO na različnih področjih, so jih manj kot 0,3 % prejele okoljske organizacije v okviru podpore Ministrstva za okolje in prostor (vir: MJU)
- mnogi tuji viri, ki so bili na voljo v preteklosti, so usahnil zaradi slovenskega članstva v EU ali pa visokega BDP, ki Slovenijo uvršča med države donatorice in ne prejemnice pomoči
- financiranje v obliki sponzorstev in donacij iz gospodarstva lahko predstavlja težavo za neodvisnost, saj so pogosto prav onesnaževalci najbolj motivirani za takšne oblike »pomoči«

V takšnih razmerah mojo biti organizacije izjemno iznajdljive in ustvarjalne, da bi si zagotovile ustrezno finančno osnovo za svoje delovanje.

Kako bi lahko svojo uspešnost na področju fundraisinga še izboljšali?

Odgovor smo iskali na dvodnevem usposabljanju, ki sta ga vodila priznana britanska strokovnjaka in uspešna praktika fundraisinga Hilary Blume in Michael Norton.

Financer: Trust for the Civil Society in CEE, Umanotera

Aktivnosti:

Delavnica je bila izvedena 5.-6. novembra v novih prostorih Okoljskega centra na Trubarjevi 50. Število udeležencev: 15.

Ogledalo vladi 2006

Ozadje:

Projekt Ogledalo vladi, ki so ga sodelavci Umanotere s strokovno pomočjo zunanjih sodelavcev izvajali od marca 2006 do aprila 2007, je bil namenjen spremljanju vključevanja civilne družbe v postopke priprave gradiv Vlade Republike Slovenije.

Partnerji: PIC, Pravno informacijski center za nevladne organizacije

Financer: Trust for the Civil Society in Central and Eastern Europe, Umanotera

Aktivnosti:

- **Delavnica za oblikovanje priporočil:** Po zaključku spremljanje vključevanja javnosti in pripravi zaključnega poročila, katerega sestavni del so bila priporočila Vladi RS za boljše vključevanje javnosti, smo izvedli delavnico za oblikovanje priporočil, na katero smo povabili državne predstavnike, nevladne organizacije in drugo zainteresirano javnost. Delavnica je potekala 22. februarja 2007 v prostorih Etnografskega muzeja v Ljubljani.
- **Priprava zaključnega poročila** projekta v slovenskem in angleškem jeziku, uvodnik k povzetku poročila je napisal priznani pravni strokovnjak dr. Miro Cerar.
- **Predstavitve poročila Ministrstvu za javno upravo** 30. marca 2007 sta pripravila Umanotera skupaj s partnerjem projekta PIC. Odziv na predstavljene ugotovitve je podal državni sekretar na ministrstvu mag. Roman Rep in udeleženci srečanja, ki so v večini pozdravili potek tovrstnega neodvisnega projekta.
- **Izid poročila Umanotera poročila – Ogledalo vladi 2006, praksa in značilnosti sodelovanja s civilno družbo**, Ljubljana, marec 2007, v tiskani in elektronski obliki

Pripravila: Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, ustanova, v sodelovanju s Pravno-informacijskim centrom za nevladne organizacije PIC

Urednica in vodja projekta: Mateja Kurir Borovčič

Monitoring za izvajanje projekta: Barbara Skaberne, Mateja Kurir Borovčič,

Gaja Brecelj, Marjana Dermelj, dr. Maja Papež Iskra, Matej Rauch, Črt Poglajen

Avtorji besedil: Primož Šporar, Mateja Kurir Borovčič, mag. Tomaž Klenovšek,

Matej Verbajs, mag. Vida Ogorelec Wagner, dr. Miro Cerar (uvodnik)

Urejanje besedil: Igor Medjugorac

Lektoriranje: Alenka Juvan

Oblikovanje: Blaž Medja

- **Izid angleškega prevoda poročila *Mirror to the Government 2006***

Report title: Umanotera Reports – Mirror to the Government 2006, the practice and traits of collaboration with civil society

Prepared by: Umanotera, Slovenian Foundation for Sustainable Development, in collaboration with Legal-Information Centre for NGOs PIC

Editor and project leader: Mateja Kurir Borovčič

Monitoring for project realization: Barbara Skaberne, Mateja Kurir Borovčič, Gaja Breclj, Marjana Dermelj, Maja Papež Iskra PhD, Matej Rauch, Črt Poglajen

Authors of the text: Primož Šporar, Mateja Kurir Borovčič, mag. Vida Ogorelec Wagner, Miro Cerar PhD. (Introduction), Matej Verbajs, mag. Tomaž Klenovšek

Typeset: Igor Medjugorac

Design: Blaž Medja

Translated by: Katja Kosi

- Spremljanje vključevanja javnosti v postopke priprave vladnih gradiv pri vseh petnajstih ministrstvih in dveh vladnih službah.
- Naknadno spremljanje vključevanja javnosti tudi na Službi Vlade RS za razvoj. Vključevanje javnosti preverjajo tedensko pri vseh izbranih državnih organih preko pregleda njihovih spletnih strani.
- Pošiljanje vprašalnikov izbranim državnim organom.
- Poročilo o odzivnosti in aktualnih ugotovitvah o poteku projekta, ki jih je pridobila na osnovi prvega vprašalnika o splošnem komunikacijskem in podpornem okolju državnih organov za vključevanje javnosti v njihovo delo – v sodelovanju z zunanjim partnerjem projekta Pravno informacijskim centrom za nevladne organizacije (PIC).
- Poročilo je objavljeno na spletni strani Umanotere, poslano je bilo tudi Uradu vlade za informiranje.
- Prijavila Ministrstva za okolje in prostor Pooblaščencu za posredovanje informacij, ker Ministrstvo v zakonskem roku ni posredovalo Umanoteri zaprosenih informacij o pripravi Operativnega programa zmanjševanja emisij toplogrednih plinov.
- Spremljanje vključevanja javnosti je potekalo do konca decembra 2006, februarja 2007.

Medijska odmevnost: Umanotera je skupaj z Ministrstvom za javno upravo organizirala novinarsko konferenco za predstavitev rezultatov poročila v Cankarjevem domu, 10. aprila 2007. Po predstavitvi rezultatov raziskave (Vida Ogorelec Wagner in Matej Verbajs, PIC) je svojo interpretacijo rezultatov podal državni sekretar na Ministrstvu za javno upravo mag. Roman Rep. Po novinarski konferenci so sledile naslednje objave v medijih:

- Novica na portalu 24.ur.com: http://24ur.com/bin/article.php?article_id=3095107
- Intervju za portal E-demokracija, konec aprila 2007
- Mladina, 21. april 2007: predstavitev poročila in kratek intervju z Vido Ogorelec Wagner
- Dnevnik, 17. april 2007: Brez javnosti pri državnih aktih, članek
- DELO, torek 17. april 2007: Vlada redko vključuje javnost v pripravo zakonov
- STA, 16. april 2007: Umanotera: Vlada javnost redko vključuje v pripravo zakonov
- Mladina, 16. april 2007: Vlada javnost redko vključuje v pripravo zakonov
- Portal RTV Slovenija, 16. april 2007: V Sloveniji kriza demokratičnih procesov?

Klimatski profili županskih kandidatov

Ozadje:

Namen projekta izdelave klimatskih profilov županskih kandidatov je bilo preveriti ali se županski kandidati zavedajo pereče problematike podnebnih sprememb; kakšne programe predlagajo na to temo in za kakšne cilje zmanjševanja emisij toplogrednih plinov se bodo zavzemali do leta 2020.

Financer: Umanotera

Aktivnosti:

- Priprava vprašalnikov in pošiljanje 69 kandidatov za župana.
- Zbiranje izpolnjenih vprašalnikov/odgovorov na vprašanja in izdelava klimatskih profilov županskih kandidatov. Pridobili smo 27 rešenih vprašalnikov iz mestnih občinah (Ljubljana, Maribor, Velenje, Celje, Murska Sobota, Novo mesto, Koper in Nova Gorica).
- Priprava gradiva za medije in sporočila za medije, ki smo ga poslali na več kot 50 naslov.

Ključne ugotovitve pridobljenih informacij so, da županski kandidati v večji meri ne poznajo problematike podnebnih sprememb, da sicer večina županskih kandidatov področje okolja uvršča med svoja prednostna področja delovanja, a da kandidati niso dovolj odločni oziroma ambiciozni pri postavljanju ciljev za

zmanjševanje emisij toplogrednih plinov do leta 2020, saj se le redki zavzemajo za zmanjševanje emisij za 50 %. Županski kandidati v večji meri ne poznajo problematike podnebnih sprememb, ki je v tujini postavljena na agendo vseh večjih urbanih središč. Večina županskih kandidatov področje okolja uvršča med svoja prednostna področja delovanja. Pri postavljanju ciljev za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov do leta 2020 kandidati niso dovolj odločni in ambiciozni, saj se le redki zavzemajo za potrebno zmanjševanje emisij (50 % in več).

Koalicija za trajnostno prometno politiko

Ozadje:

Umanotera je bila skupaj s Cipro pobudnica za ustanovitev Koalicije za trajnostno prometno politiko, ki jo sestavlja devet slovenskih nevladnih organizacij in katere članica je tudi Umanotera, je pripravila osemnajst tez prometne trajnostne politike in jih v dobro koordinirani akciji predstavila predstavnikom Ministrstva za promet, Vlade in Državnega zbora (marec 2006).

Partnerji: Organizacije, članice Koalicije za trajnostno prometno politiko

Financer: Umanotera in Koalicija za trajnostno prometno politiko

Aktivnosti:

Umanoterina vloga pri koaliciji je bila predvsem komunikacijska:

- Predstavitev osemnajstih tez za trajnostno prometno politiko v Državnem zboru na javni predstavitvi Predloga Resolucije o prometni politiki republike Slovenije (marec 2006).
- Razpošiljanje sporočila medijem o osemnajstih tezah za trajnostno prometno politiko (marec 2006).

Koalicija za Volovjo reber

Umanotera je že od ustanovitve Koalicije njena članica in redno spremlja dogajanje v povezavi s to problematiko.

Financer: Umanotera

Aktivnosti:

- udeležba na Pohodu na Volovjo reber, 9. junij 2007
- udeležba na sestanku Koalicije za Volovjo reber, 12. september 2007
- udeležba na sestanku Koalicije za Volovjo reber in Ministrstva za okolje in prostor, 5. aprila 2007
- udeležba na sestanku Koalicije za Volovjo reber, april 2007

3. Udeležba na dogodkih

Kdaj	Kdo	Dogodek	Kje
7. – 8. junij 2007	Barbara Skaberne	Seminar NVO o slovenskem predsedovanju EU – področje okolja	City Hotel, Dalmatinova 15
17. julija 2007	Barbara Skaberne	Tematski posvet Združenja Zares, Gensko spremenjeni organizmi - priložnost ali nevarnost?	Cankarjev dom v Ljubljani
10. julij 2007	Barbara Skaberne	Posvet »Plinski terminali v tržaškem zalivu: da ali ne«	Državni svet
31. 8. – 2.9.2007	Barbara Skaberne	Seminar Braneta Žilavca o prehrani	Waldorfska šola, Ljubljana
7. september 2007	Barbara Skaberne	Posvet Vloga okoljskih gibanj ZEG v Moravskih toplicah	Moravske toplice, Hotel Ajda
5. november 2007	Gaja Brecej	Delavnica za fundraising za nevladne organizacije varstva okolja in narave	Klub Okoljski center, Ljubljana
6. november 2007	Barbara Skaberne	Delavnica za fundraising za nevladne organizacije varstva okolja in narave	Klub Okoljski center, Ljubljana

Udeležba na mednarodnih dogodkih:

Kdaj	Kdo	Dogodek	Kje
9. november 2007	Barbara Skaberne	Caravan of Europe, The tour of the 3 P: prevention precaution participation, good practices for a new europe, 1° international	Milano, Seveso, Italija

		workshop Organizator: Legambiente Tip udeležbe: predstavitev Umanotere in aktivno sodelovanje na delavnici	
26. maj 2007	Vida Ogorelec Wagner	Naslov: Študijski obisk ekoloških hiš na Moravskem Organizator: Fundacija Veronica Tip udeležbe: ogled ekoloških hiš	Brno, Hostetin, Češka
8.-10. maj 2007	Gaja Breclj	Naslov: 15. mednarodna letna konferenca in skupščina Climate Alliance, Strategies for a Climate Compatible Society Organizator: Climate Alliance in mesto Zurich Tip udeležbe: udeležba na vseh predstavitvah in delavnicah	Zurich, Švica
26.-27. februar 2007	Barbara Skaberne	Naslov: "Seminar in Biodiversity" Organizator: Evropski okoljski biro (EEB) Tip udeležbe: udeležba na vseh predstavitvah	Bruselj, Belgija

4. Sodelovanje

Umanotera nadaljuje s članstvom v **EEB** (European Environment Bureau) in **CNVOS** (Zavoda Center za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij) ter partnerskim projektnim sodelovanjem z **Greenpeace, Friends of the Earth Europe, The Climate Project, WWF** in **Centrom za trajnostno proizvodnjo in potrošnjo** v Wuppertalu.

4. Publikacije

E-Novice

Tedenske elektronske novice s področja varstva okolja in narave redno izdajamo od leta 2001. V letu 2007 smo se odločili za prenovitev podobe e-novic in za vrsto dodanih vrednosti, prilagojenih ažurnemu, praktičnemu in zanesljivemu dostopanju do ključnih vsebin na področjih varstva okolja in trajnostnega razvoja.

Tako smo na dan okolja, 5. junija predstavili elektronske novice v prenovljeni podobi in z novim imenom – etc. ekološki tedenski cirkular. Sedaj so brezplačne vsebine dostopne vsem registriranim uporabnikom, kar vsebuje tedenski pregled ključnih vsebin preko elektronske pošte in spleta. Napredne vsebine pa so dostopne naročnikom, to pa vključuje povezavo na poglobljene vsebine; dostop do več kot 3.000 novic; pregleden, ažuriran in praktičen arhiv vseh vsebin; iskalnik z možnostjo iskanja po ključnih besedah in dostop do preteklih novic (od leta 2001).

- V obdobju od 1. januarja 2006 do 1. novembra 2007 smo izdali 81 številke, od zaporedne številke 209 do 290. V povprečju obsega posamezna številka e-novic 18 avtorskih strani.
- Redne rubrike: novice s področja varstva okolja in narave iz sveta in EU, novice iz Slovenije, razpisi, akcije, publikacije in spletne strani, napovednik iz Slovenije in sveta ter vabilo k sodelovanju.
- Glavni viri informacij: dnevne novice ENDS Europe DAILY, Slovenska tiskovna agencija (podpisali smo pogodbo o sodelovanju), Evropski okoljski urad (EEB), Evropska komisija, Nanoforum newsletter, Sustainable Mobility News, Obvestila IRC, Glasilo alpMedia, Tomorrow, REC Bulletin, Environmental Journalists, Wuppertall Institut News, različne elektronske liste novic in okoljske publikacije, informacije za javnost Ministrstva za okolje, prostor in energijo, prispevki bralcev novic.

Letaka »Kaj lahko storim/ 10 preprostih stvari« in »Ugodni krediti Eko Sklada za varstvo okolja«

V sklopu promocije filma Neprijetna resnica in problematike podnebnih sprememb je Umanotera pripravila letak »Kaj lahko storim«, kjer so predstavljeni enostavni koraki za zmanjševanje podnebnih sprememb, ki jih lahko stori vsak posameznik. Tisk letaka v 14.000 izvodih je podprl projekt Slovenija znižuje CO₂, letaki pa so bili priloženi tudi biltenu Okolje in prostor, ki ga je izdalo Ministrstvo za okolje in prostor v novembru 2006.

Letak je Umanotera skupaj s prostovoljci oziroma podporo organizacij delila na naslednjih lokacijah:

- Info točka filma Neprijetna resnica in podnebnih sprememb na Kinu Vič in v Koloseju od 19. oktobra do 5. novembra 2006
- po ogledu filma Neprijetna resnica v Kinu Vič in v Koloseju od 19. oktobra do 8. novembra 2006
- po ogledu filma Neprijetna resnica v Planetu Tuš v Celju in Mariboru od 8. novembra 2006
- na Ljubljanskem filmskem festivalu v Cankarjevem domu od 8. novembra dalje
- predvideno je deljenje letakov v kinematografu v Kopru po 30. novembru 2006 s pomočjo študentske organizacije Univerze na Primorskem.

V obdobju junij-november 2006 smo ponatisnili letak »Kaj lahko storim/ 10 preprostih stvari« v nakladi 1000 kom. in pripravili in natisnili 1000 izvodov letaka »Ugodni krediti Eko Sklada za varstvo okolja«.

TV-spoti »Narava v živo«

Spoti predstavljajo pet najbolj pomembnih življenjskih okolij v Sloveniji: morje z obalo, mokrišča, kraško pokrajino s podzemljem, travnike in gozdove. Spoti so nastali v koprodukciji Umanotere in TV Slovenija in so od aprila 2006 na sporedu na nacionalni televiziji v času programskih lukenj (od aprila do julija 2006 se je zvrstilo vsaj 9 predvajanj). Spoti so naleteli na zelo dober odziv gledalcev, ki so nam po e-pošti sporočali svoja mnenja in želeli svoj izvod »Narave v živo«.

Izvedli smo tudi prikazovanje spotov na »Dnevih prekrškovnega prava« Ministrstva za notranje zadeve, ki ga je organizirala GV založba v Portorožu, 26. in 27. maja 2006

5. Raven delovanja NVO

Raven delovanja Umanotere je nacionalna in mednarodna.

6. Viri financiranja

Umanotera je registrirana po zakonu o ustanovah in kot takšna ne more imeti članstva, torej sredstev s članarinami ne pridobiva.